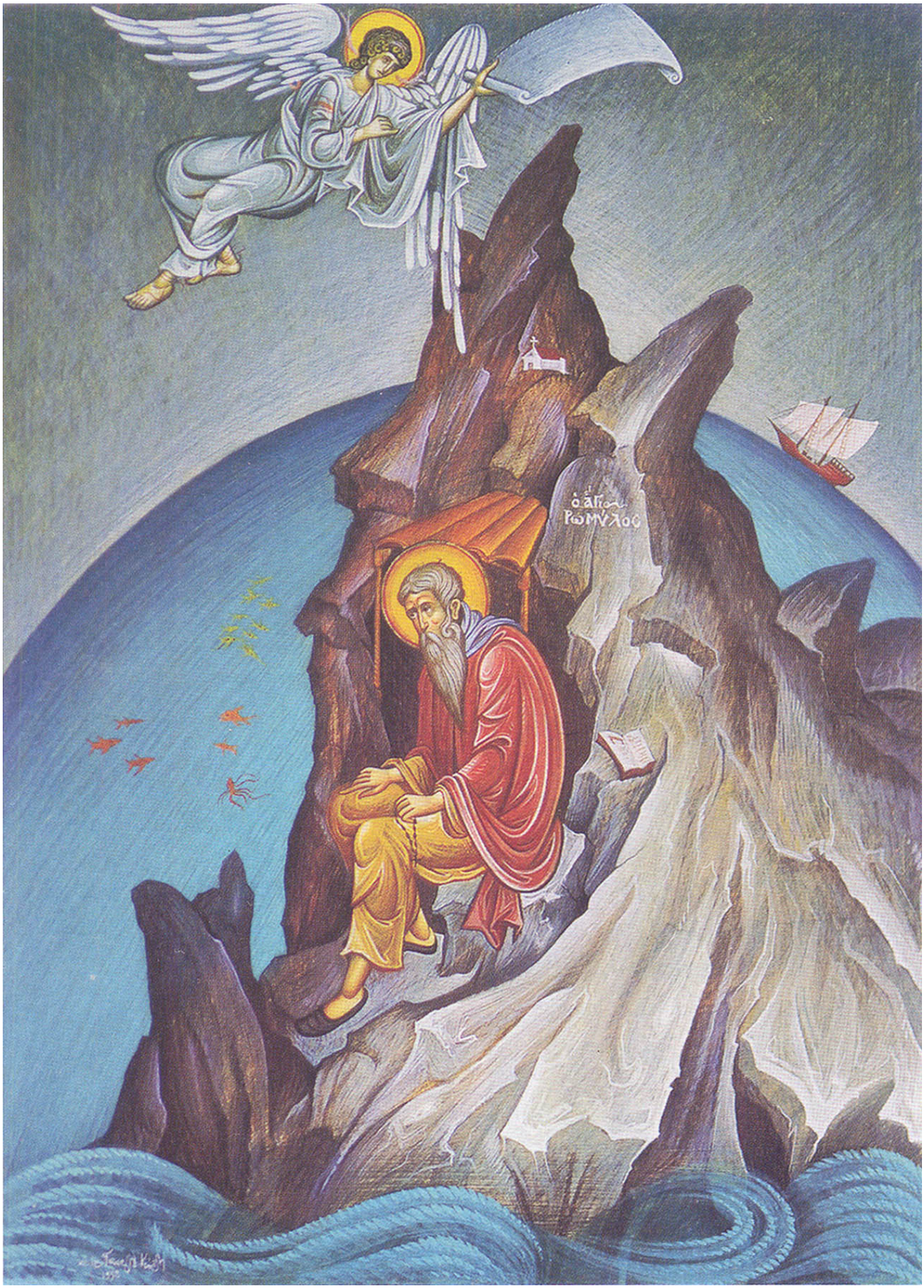
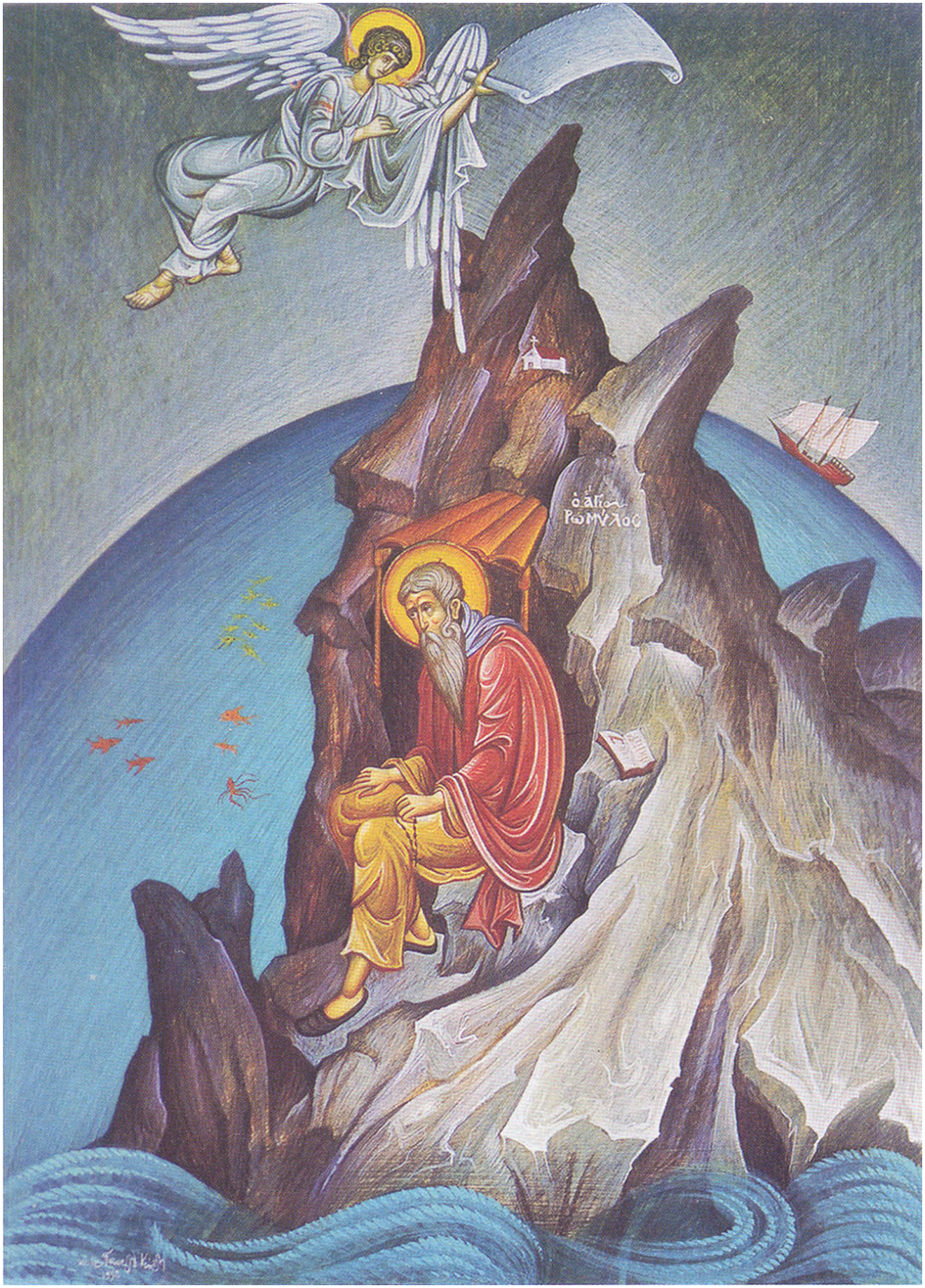
18 Σεπτεμβρίου 2026

Ο όσιος Ρωμύλος της Ραβάνιτσας

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Ο ΑΓΙΟΣ
ΡΩΜΥΛΟΣ

Όσιος Ρωμύλος της Ραβάνιτσας. Σύγχρονη εικόνα Ι.Μ.Δοχειαρίου. Από το βιβλίο του Μωυσέως Μοναχού

Αγιορείτου, Οι Άγιοι του Αγίου Όρους, εκδ. Μυγδονία (σελ. 282).

Ο όσιος Ρωμύλος γεννήθηκε κατά το 1300 στην παραδουνάβια πόλι Βιδίνιο από ευσεβείς γονείς, πατέρα Έλληνα και μητέρα Βουλγάρα. Κατά το άγιο βάπτισμα ονομάσθηκε Ράϊκος. Από την παιδική του ηλικία έδειχνε πόθο για μάθησι και οι διδάσκαλοί του, θαυμάζοντας την σοφία και την σύνεσί του, τον αποκαλούσαν «παιδαριογέροντα». Όταν ανδρώθηκε, για να αποφύγη τον γάμο που εσκέπτοντο οι γονείς του, έφυγε κρυφά σε μοναστήρι της επαρχίας του Τιρνόβου. Εκεί, μετά την κανονική δοκιμασία, εκάρη μικρόσχημος με το όνομα Ρωμανός και διακονούσε με πολλή ευλάβεια στον ναό ως εκκλησιαστικός.

Την ίδια εποχή ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναϊτης (βλ. 6 Απρ.) ανεχώρησε με τους μαθητάς του από το Άγιον Όρος και εγκαταστάθηκε στα Παρόρια (σημ. Στράντζα), στα βυζαντινοβουλγαρικά σύνορα. Όταν ο Ρωμανός άκουσε για τον διδάσκαλο αυτόν της νοεράς προσευχής και του ησυχαστικού βίου, ζήτησε ευλογία από τον ηγούμενο να τεθή υπό την καθοδήγησί του. Μαζί του πήρε και άλλον αδελφό, τον Ιλαρίωνα.

Ο όσιος Γρηγόριος τούς δέχθηκε με πολλή χαρά και, καθώς ο Ρωμανός ήταν δυνατός, με ισχυρή κράσι, του ανέθεσε τις βαρύτερες και κοπιαστικώτερες υπηρεσίες, τις οποίες εκτελούσε με απόλυτη υπακοή. Μετέφερε ξύλα και πέτρες από το όρος, νερό από το ποτάμι που έρρεε στους πρόποδες, και έφτιαχνε τον πηλό για τις οικοδομές. Παράλληλα διακονούσε στο μαγειρείο και στο ζυμωτήριο της μονής και είχε την φροντίδα των ασθενών αδελφών. Του ανατέθηκε επίσης η περιποίησις ενός ηλικιωμένου μοναχού, ασθενούς και θυμώδους, ο οποίος ένεκα των ασθενειών του έπρεπε να τρώγη μόνον φρέσκα ψάρια. Ο Ρωμανός υπηρετούσε τον σκληρό εκείνον γέροντα με θαυμαστή πραότητα και μακροθυμία και ψάρευε στο ποτάμι. Τον χειμώνα, που τα νερά ήσαν παγωμένα, έσπαζε τους πάγους και με τα πόδια γυμνά στο ψυχρότατο νερό ψάρευε με την απόχη. Με τον τρόπο αυτόν ο Ρωμανός γινόταν μάρτυς κατά προαίρεσιν, καθώς θυσίαζε την ζωή του κάθε στιγμή υπέρ της αγάπης του πλησίον.

Με τον θάνατο του ασθενούς γέροντος και του οσίου Γρηγορίου, ο Ρωμανός, τον οποίον όλοι αποκαλούσαν “καλορωμανό”, υποτάχθηκε μαζί με τον Ιλαρίωνα σε άλλον γέροντα. Οι λησταί όμως, που λεηλατούσαν τα μέρη εκείνα και κατατυραννούσαν τους μοναχούς, τους ανάγκασαν να αναχωρήσουν στην Στάρα Ζαγορά της Βουλγαρίας, όπου σύντομα εκοιμήθη ο γέροντάς τους.

Έκτοτε ο Ρωμανός υποτάχθηκε στον Ιλαρίωνα, επειδή ήταν μεγαλύτερος στην ηλικία. Όταν ο τσάρος των Βουλγάρων Ιωάννης Αλέξανδρος (1331-1371) κατεδίωξε τους ληστάς, επέστρεψαν στην ερημική ησυχία των Παρορίων, για να

συνομιλούν με τον Θεό διά της νοεράς προσευχής. Με τις αρετές, οι οποίες τού είχαν γίνει δευτέρα φύσις, και την αδιάλειπτη ευχή ο Ρωμανός αξιώθηκε να λάβη από τον Θεό πολλά χαρίσματα, ιδιαίτερα το χάρισμα των αειρόων δακρύων.

Αργότερα με την ευλογία του Ιλαρίωνος αποσύρθηκε σε τέλεια μόνωσι, για να εντρυφά απερίσπαστος στις θείες θεωρίες. Αφού έζησε πολλά χρόνια κατ' αυτόν τον τρόπο, εκάρη μεγαλόσχημος με το όνομα Ρωμύλος. Οι Τούρκοι όμως σε επιδρομές τους κατέστρεψαν το μοναστήρι, και ο όσιος Ρωμύλος με τον μαθητή του Γρηγόριο κατέφυγαν στο Άγιον Όρος, όπου εγκαταστάθηκαν στα Μελανά, κοντά στην Μεγίστη Λαύρα. Οι αγιορείτες μοναχοί σύντομα ανεγνώρισαν τις αρετές του και τον επεσκέπτοντο χάριν ψυχικής ωφελείας. Διέκοπταν όμως την αγαπημένη του ησυχία, και αναγκάσθηκε να αναχωρήση σε απομονωμένο κελλί, στους πρόποδες του Άθωνος.

Την εποχή αυτή, μετά την ήττα του σερβοβουλγαρικού στρατού του Ιωάννη Ούγγλεση από τους Οθωμανούς και τον θάνατο του ίδιου στην μάχη του Έβρου (Μαρίτσα, 1371), ακολούθησε η εισβολή των ατάκτων οθωμανικών στρατευμάτων στην Θράκη και την Μακεδονία. Τότε πολλοί μοναχοί, φοβούμενοι την γενική ανασφάλεια των καιρών, έφυγαν από το Άγιον Όρος. Παρακινούμενος και ο όσιος Ρωμύλος ανεχώρησε στην Αυλώνα της Αλβανίας. Το διάστημα που έμεινε εκεί διόρθωσε τα διεστραμμένα ήθη των κατοίκων και τους εδίδαξε την ορθή πίστι, διότι είχαν απομακρυνθή πολύ από τον χριστιανισμό. Ποθώντας όμως την ησυχία, απομακρύνθηκε στην μονή της Θεοτόκου, στην Ραβάνιτσα της Σερβίας. Ο τόπος αυτός υπήρξε η τελευταία επίγεια διαμονή του, διότι ύστερα από λίγο καιρό απήλθε προς Κύριον. Ο τάφος, στον οποίον οι μαθηταί του ενεταφίασαν το πολύαθλο σώμα του, αναδίδει άρρητη ευωδία· επιτελούνται δέ συνεχώς πολλά θαύματα και ιάσεις στους προσερχομένους με πίστι.

Πηγή: *"Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας", υπό ιερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, εκδ. Ίνδικτος (τόμος πρώτος, σ. 198-200).*